

HVEM GJORDE BILL CLINTON TIL EN GOD TALER?

MØD TALESKRIVEREN BAG PRÆSIDENTEN

Af retoriker Barbara Læssøe Stephensen,
Kunstforeningen Gl. Strand
og kommunikationsrådgiver Margrethe Lyngs Mortensen,
lyngskommunikation

Da præsident Bill Clinton besøgte Nord Irland (November 1995), var Vinca LaFleur kvinden, der hjalp præsidenten med en tale. Talen skulle give tilhørerne håb om fred. En velvoksen opgave for den lille energiske kvinde, som vi møder på talerstolen i Nationalmuseet en eftermiddag i februar, hvor mediebyureauet Cision står bag arrangementet.

Talen blev anmeldt i Times of London som den fineste i præsidentens historie og the Guardian rådede Blair til at hyre taleskriveren bag - Vinca LaFleur.

Som vi hører Vinca LaFleur denne eftermiddag er der ingen tvivl om, at hun mestrer de retoriske teknikker. Således opbygger hun lynhurtigt det rigtige ethos, med den første sætning: 'Det siges, at enhver dansker har en slægtning i USA. I dag kan jeg sige, at alle amerikanere ved, at de har en ven i Danmark!'. Vi er allerede smigrede og ved nu, at det ikke er et standardiseret foredrag, vi skal have! Hun følger sin åbning op med den overraskende oplysning om, at ordene ikke er hendes. Hun viser sig klædeligt ydmyg, og tilhørerne stiller sig positive. Ordene er selvfølgelig Præsident Clintons, og med den oplysning får hun autoriteten på plads. Faktisk har hun end ikke skrevet ordene, for hun havde selv en fridag, den smukke sommerdag, hvor præsidenten talte i København. Hun stod på Nytorv og mærkede den varme og fantastiske stemning, der var! Vinca LaFleur har nu også skabt oplevelsen af nærhed. Hun var på vores side.

Med sin tale om at skrive taler, etablerede hun en dobbelt scene, fordi hun både fortalte, hvordan man selv kan gøre og samtidig selv gjorde det.

'Show it! - don't tell it!' må siges at være hendes mantra.

Der er ingen tvivl om, at grundig forberedelse er en stor del af svaret på den gode tale. Og den tale, Vinca LaFleur holdt for publikum denne dag, var velforberedt,

gennemtænkt, målgruppeorienteret og simpelthen fremragende.

Hvorfor beskæftige sig med taleskrivningen?

'For det første, fordi det moderne medielandskab har accelereret kravet om ægthed og ønske om svar på store spørgsmål i verden', forklarer Vinca LaFleur og tilføjer: 'Jo mere, der tales, jo mindre lyttes der. Kennedy havde 1-2 store taler om ugen, mens Bill Clinton 1-2 store taler om dagen.

Derfor er taleren, uanset om han er i verdens mægtigste mand eller i en mindre position end den, nødt til at se ud, som om han taler fra hjertet og uden manus. Han må indimellem smide jakken og smøge ærmerne op, hvis han vil brænde igennem.

Det har vi set hos David Camron i UK og herhjemme med statsminister Anders Fogh Rasmussen. Bort fløj også power pointen, som kan dræbe enhver entusiasme om budskabet.

'I have a Dream' var den store tale som Martin Luther King satte dagsorden med, og den er en af Vinca LaFleurs favoritter. 'De store talers tid er ikke ovre, forsikrer hun, men taleren og hans taleskriver er velforberedte og kender tilhørerne. Han bruger fx den kulturelle reference, der passer til forsamlingen og forudsætter ikke Cicero, når det, der forbinder parterne indimellem, er Harry Potter'.

Fem gode råd

Vinca LaFleur gav i sit indlæg fem gode råd og henviste for yderligere til 'Made to Stick' af Dan og Chip Heath.

1) Forstå dit publikum

Det er ikke nok at kende dit publikum, du skal forstå det. Find ud af, hvad de føler - uden at tale efter munden. En

taleskrivers opgave er at finde referencerammer og ikke mindst eksempler fra tilhørernes egen erfaringsverden - eksempler som betyder noget for tilhørerne.

Som taleskriver for en amerikansk præsident forsøger man således gerne at indføre et citat fra et lokalt sprog, når præsidenten skal tale i udlandet, fordi man ved, at sproget er noget, folk føler stærkt for, og det er smigrende, når en præsident gør sig umage for at lære lidt af det.

2) Gør det konkret

Gør det enkelt og helt konkret. Det konkrete er altid mere interessant end det abstrakte. Det gør mere indtryk at sige, at 4 legoklodser giver 2680 kombinationsmuligheder end, at det er et multifunktionelt lærerigt legetøj. Citater er et godt konkret værktøj, der langt overstiger værdien af 'det er almindelig kendt.'

3) Dyrk detaljen

Troværdigheden kommer ofte med detaljeringen. Når detaljerne er med i en historie, tændes billederne, og taleren tilføres troværdighed. Man forføres til at tro, at taleren fortæller fra egne oplevelser, og tilhørerne oplever autenticitet.

4) Lad personlighed komme til syne

Mennesker relaterer til mennesker, ikke til strategier! Taleskriveren skal give plads til den, der fremfører talen, og lade passionen trænge igennem. Den, der skriver til andre end sig selv, skal finde de emner og ting, der betyder noget for taleren, så eksempler og detaljer hentes fra steder, hvor taleren - også rent sprogligt - færdes hjemmevant og sikkert.

5) Overrask dit publikum

Gå af og til imod det, der umiddelbart forventes i situationen. I dit ordvalg, dit valg af eksempler eller i din opbygning af talen. Overraskelser er gaver til tilhøreren. Det får dem til at spidse ører og får taleren til at fremstå levende og nærværende. Og det vigtigste råd var nok: Hold op med at tale, før tilhøreren er holdt op med at lytte.

Vi får et interview

Og vi vil gerne vide, om Vinca LaFleur selv mener, hun har gjort Bill til en stor taler?

Nej, selvfølgelig mener hun ikke det. 'sagen er, at Bill er en god taler, der får professionel hjælp til at få skrevet det gode indlæg, som præsidenten ikke selv har tiden til at gøre'.

Mange taleskrivere i Danmark vil mene, at de har for ringe accept af vigtigheden af deres fag. Hvordan opnår man respekten for taleskrivningen og det talte ord, vil vi vide?

Selvom Vinca LaFleur har arbejdet for den amerikanske præsident, har hun også indimellem måttet bakke sig igennem et administrativt system, som i virkeligheden ikke anerkender vigtigheden af den gode tale - og hun har ikke lige et svar på den enkle vej til anerkendelsen i systemet.

Vi kunne for egen regning foreslå den faglighed Vinca LaFleur repræsenterede den eftermiddag. ■

Læs artikel på www.cision.com
"Kald mig ikke spinddokter".

www.vincalafleur.com

